

International Science Group

ISG-KONF.COM

IV

INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"SCIENCE, PRACTICE AND THEORY"

Tokyo, Japan
February 1-4, 2022

ISBN 978-1-68564-507-6

DOI 10.46299/ISG.2022.I.IV

SCIENCE, PRACTICE AND THEORY

Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan
February 1 – 4, 2022

72.	Liashenko L., Solovei N., Byrkun L. READING AUTHENTIC ESP TEXTS AS A MEANS FOR FORMING COMMUNICATIVE COMPETENCE OF BACHELORS OF COMPUTER SPECIALITIES	314
73.	Mukhambedyarova A., Smirnova Y. DEVELOPING ENVIRONMENTAL THINKING AMONG UNIVERSITY STUDENTS: APPROACHES OF GROUP SUPERVISORS	317
74.	Novychenko S. INTERACTIVE LEARNING OF MEDICAL STUDENTS IN THE STUDY OF PHARMACOLOGY	323
75.	Tembikovska N. ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС	326
76.	Uskova L., Koval S., Ihnatyeva O., Dernova T., Riabtseva I. «АНГЛІЙСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ» КРІЗЬ ПРИЗМУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	331
77.	Yarmak T., Didenko K. FUTURE EXPERTS HUMANITARIAN CULTURE FORMATION THEORETICAL BASES IN PROFESSIONAL TRAINING PROCESSES	335
78.	Вишар Є.В., Клеценко Л.В. ПЕДАГОГІЧНІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ, ЕРГОТЕРАПЕВТІВ	338
79.	Довбня С.О., Шелепко Г.В. ІМІДЖ ЗМІСТУ ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	343
80.	Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	353

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Казачінер Олена Семенівна,

доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди

Бойчук Юрій Дмитрович,

доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології,
ректор Харківського національного педагогічного університету імені
Г.С.Сковороди

Провідна мета закладу дошкільної освіти, в якому впроваджують інклюзивну освіту, – надати індивідуально орієнтовану педагогічну, психологічну та соціальну допомогу дітям із особливими освітніми потребами.

В інклюзивних групах діти з особливими освітніми потребами залучені до навчального процесу. Вони спілкуються з однолітками, знаходять друзів, стають відкритими та почуваються впевненіше. Долучаються до спільних ігор та творчих занять. Це все сприяє мовному, когнітивному, соціальному та емоційному розвитку.

Діти з типовим розвитком навчаються толерантності, вміню співчувати, допомагати, підтримувати. А вихователі та фахівці краще розуміють потреби та особливості дітей, отримують новий досвід, оволодівають різними педагогічними методиками [3].

Мета дослідження полягає у висвітленні особливостей організації роботи педагогів в інклюзивних групах закладу дошкільної освіти.

Загальною метою дошкільного закладу з інклюзивною освітою є забезпечення умов для спільного виховання і вчання дітей з різними психофізичними особливостями розвитку. Завданнями такого закладу є: створення комфортного простору для всіх дітей; створення інклюзивного розвивального середовища, яке сприяє гармонійному розвитку особистості особливої дитини; формування толерантного товариства дітей, батьків, персоналу дошкільного навчального закладу; створення у навчальному закладі педагогічної системи, центрованої на потребах дитини та сім'ї.

Різноманітні напрями та питання упровадження інклюзивного навчання в заклади дошкільної освіти розглядалися такими авторами, як: О.Андрущенко [1], В.Бобир, О.Іванюк [2], Н.Дятленко [4], А.Крикун [6], С.Миронова [7], Т.Носачова [8], Л.Стадник [10], Т.Суворовцева [11], С.Філанчук [13], Н.Харченко [14], Н.Четверікова [15] та іншими.

Принципами організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в групах з інклюзивною формою навчання є принципи [9]: індивідуалізації та диференціації; єдності сенсорного (безпосередній чуттєвий досвід дитини як основа розвитку), мовленнєвого (формування різних видів мовленнєвої компетенції), лінгвістичного (засвоєння мовних засобів), комунікативного (включення дітей у різні форми спілкування) розвитку; підтримки самостійної активності дитини; міждисциплінарного підходу (освіта дитини з психофізичним рушенням вимагає комплексного, міждисциплінарного підходу до визначення впровадження методів і засобів її виховання, навчання і розвитку); варіативності в організації процесів навчання і виховання; активного включення в освітній процес всіх його учасників: дітей, батьків і фахівців; партнерської взаємодії з родиною, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами (організація такої взаємодії передбачає зустрічі з батьками, бесіди, консультації, інформаційну підтримку, складання індивідуальної програми розвитку з урахуванням запитів сім'ї, залучення батьків до корекційно-розвивальної роботи, організацію зустрічей з фахівцями тощо).

Упровадження диференційованого підходу до забезпечення підтримки дітей з особливими освітніми потребами (ООП), затвердження нової форми індивідуальної програми розвитку та визначення рівнів підтримки в освітньому процесі дітей під час інклюзивного навчання. Ці зміни внесено до постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» 28 липня 2021 року.

Попередній Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (ЗДО) потребував удосконалення. Зміни в оновленому Порядку організації інклюзивного навчання в ЗДО спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу для дошкільнят з особливими освітніми потребами та допомогу в підтримці кожної дитини у відповідності до її потреб.

3-поміж змін – запроваджено 5 рівнів підтримки: від труднощів I ступеня прояву (незначні чи поодинокі) у дітей, яким надаватиметься підтримка першого рівня (визначається та надається у закладі освіти), до труднощів V, найтяжчого ступеня прояву, тобто дітям надаватиметься підтримка другого-п'ятого рівня (визначається фахівцями ІРЦ та зазначається у Висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини) [12].

Як і в попередній редакції постанови, кількість дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах має становити не більше трьох осіб. Проте кількість дітей з ООП тепер визначається за рівнями підтримки:

- не більше однієї дитини, яка потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;
- не більше двох дітей, які потребують третього рівня підтримки;
- не більше трьох дітей, які потребують другого рівня підтримки.

Якщо інформація про рівень підтримки, якої потребує дитина, не міститься у висновку ІРЦ, то вона розподіляється у групу закладу дошкільної освіти відповідно до рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу та складності порушень.

Для дошкільнят, труднощі у яких було виявлено під час навчання в закладі дошкільної освіти (їх помітив уважний вихователь, вони незначні і заклад може докласти власних зусиль для їх подолання), за рішенням закладу освіти може надаватись підтримка першого рівня. Для цього за письмовою заявою батьків керівник дитсадка утворює команду психолого-педагогічного супроводу, яка визначає обсяг такої підтримки. Якщо ж зусиль закладу буде недостатньо і дитині потрібна буде спеціальна допомога, заклад рекомендуватиме батькам звернутись до ІРЦ для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.

Для всіх дітей з особливими освітніми потребами, незалежно від визначеного рівня підтримки, команда психолого-педагогічного супроводу складає індивідуальну програму розвитку, а для тих дошкільнят, які цього потребують, – індивідуальний навчальний план. Зазначимо, що діти з ООП здобувають дошкільну освіту відповідно до державного стандарту дошкільної освіти як і всі діти, проте за допомогою найбільш прийнятних методів, що враховують їхні потреби та можливості.

Виховна робота з дітьми з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, має бути направлена на їх соціалізацію, формування позитивної самооцінки тощо. Особливістю навчально-виховного процесу інклюзивної групи є його індивідуалізація і диференціація. Здійснюється навчально-виховний процес в інклюзивних групах відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за програмами та навчально-методичними посібниками, затвердженими в установленому порядку МОН, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю [5].

Педагоги повинні створювати у групі психоемоційний комфорт [3]. Для цього потрібно організовувати психологічні та розвиткові заняття, рухливі ігри, тренування. Використовуючи обладнання в ресурсній кімнаті, різноманітні дидактичні матеріали, розвиваючі іграшки та навчально-наочні посібники.

Особливо потрібно дбати про розвиток комунікативних навичок між дітьми [3]. Педагоги в дошкільному закладі, перш за все, мають формувати позитивне ставлення здорових вихованців до дітей з психофізичними вадами. При тому не акцентувати увагу на дитині з ООП, вона не повинна займати особливе місце в групі. Достатньо, щоб дитина почувала себе природньо, безпечно і прагнула бути самостійною на скільки це можливо. При правильному підході та організації, у дітей будуть розвиватись навички роботи в команді, співпраця, взаємодопомога, вміння спільно вирішити проблему.

Також важливою є співпраця з батьками [3]. Проведення консультативної роботи з батьками дасть можливість фахівцям краще пізнати і зрозуміти дитину. А батьки, в свою чергу, отримають інформацію про потенційні можливості дитини, про її успіхи чи невдачі, про те, чому варто приділяти більше уваги вдома. Така командна робота, підтримка і взаєморозуміння допоможе отримати чудові результати у навчанні та розвитку дитини.

В інклюзивних групах педагоги мають використовувати у роботі з дітьми дидактичний матеріал та обладнання: для розвитку дрібної моторики, бізборд,

рамки Монтессорі, кінетичний пісок, дошка для арт-терапії, масажні м'ячики, аромолампи.

Для дітей у закладі дошкільної освіти повинна існувати спортивна зала, де наявне спеціальне обладнання: килимки здоров'я, шведські спортивні стінки, похилі рельєфні дошки, ребристі дошки, фітбольні м'ячі та інше.

Таким чином, наприкінці тез можна дійти висновку про те, що педагоги, які працюють в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти, мають створювати таке середовище, в якому б усіх дітей сприймали і поважали, створювати таку атмосферу взаєморозуміння і взаємодопомоги між дітьми, яка б могла забезпечити дитині з особливими освітніми потребами можливість самоствердитися, набути певні навички соціальної поведінки, сприяти налагодженню дружніх стосунків дітей природним шляхом, заохочувати дітей до співпраці та взаємної допомоги, організовувати цілеспрямовану допомогу шляхом моделювання поведінки і підкріплення, здійснювати фізичне керування дітьми з ООП під час ігрової діяльності, приділяти індивідуальну увагу дітям, а також співпрацювати з батьками дітей та з членами команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП тощо. У групах, які відвідують діти з різними рівнями розвитку та здібностей, педагоги мають підтримувати один одного у застосуванні найефективніших стратегій навчання і виховання. Якщо у закладі дошкільної освіти створено доброзичливу, невимушену атмосферу, якщо тут визнають унікальність кожного (і педагога, і дитини) та підтримують їх, це суттєво підвищує ефективність навчання і виховання.

Список літератури:

1. Андрущенко О.О. Організація інклюзивної освіти в дошкільному навчальному закладі. *Дитина з особливими потребами*. 2016. № 2. С. 5–7.
2. Бобир В., Іванюк О. Інклюзія: реальні кроки в наявних умовах: з досвіду роботи районної творчої групи. *Дошкільне виховання*. 2016. № 2. С. 16-19.
3. Інклюзивна група в ДНЗ. Рекомендації облаштування простору. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://inkluzia.com.ua/inkluzivna-grupa-v-dnz.-rekomentatsiyi-oblashtuvannya-prostoru/>
4. Дятленко Н. Розвиток дошкільного навчального закладу на основі інклюзивних цінностей. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. № 9. С. 30-38.
5. Заклад дошкільної освіти № 36 «Віночок», м. Івано-Франківськ. Офіційний сайт. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://vinochok.if.ua/2021/06/10/rekomendatsiyi-zorganizatsiyi-roboty-inkluyuzynoyi-grupy-u-doshkilnomu-zakladi/>
6. Крикун А. Професійна адаптація вихователів дошкільної освіти до роботи з дітьми в інклюзивних групах. *Імідж сучасного педагога*. 2011. № 8/9. С. 93-95.
7. Миронова С. Особливості інклюзивної дошкільної освіти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 11. С. 8-15.
8. Носачова Т. Інклюзивна освіта у ЗДО: що має знати вихователь-методист. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. № 8. С. 27-31.

9. Офіційний сайт дошкільного навчального закладу № 6 «Шоколадка». м. Вінниця. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://dnz6.edu.vn.ua/batkivskij-vseobuch/218-ldity-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-v-dnz-za-osvitnoju-programoju-dlja-ditej-vid-2-do-7-rokiv-ldytynar.html>
10. Стадник Л. Дитина з особливим психічним розвитком : процес соціалізації в інклюзивній групі. *Соціальний педагог*. 2018. № 5. С. 23-32.
11. Суворовцева Т.В. Інклюзивна освіта в ДНЗ. *Дитина з особливими потребами*. 2015. № 6. С. 2-10.
12. Удосконалено організацію інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти – рішення Уряду. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/udoskonaleno-organizaciyu-inklyuzivnogo-navchannya-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti-rishennya-uryadu>
13. Філанчук С. Інклюзія у ЗДО: досвід реалізації. *Практичний психолог: дитячий садок*. 2019. № 10. С. 36-39.
14. Харченко Н. 8 запитань про Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти. *Психолог дошкілля*. 2019. № 12. С. 4-6.
15. Четверікова Н. В. Інклюзивне навчання в ЗДО. Київ : Шкільний світ, 2018. 128 с.